

พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดจากยาเสพติด
สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Development of Training Course on Youth Care Free Drug
Addiction for the Parents of Matthayomsuksa 3 Students
Suratthani School Surat Thani Province

สิทธิชัย นันทรัตนกุล¹

สุนทร พูนเอียด²

สนชัย ไจเย็น³

Sittichai Nantaratkul

Suntorn Poonead

Sonchai Jaiyen

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร และเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดยาเสพติดสำหรับผู้ปกครอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิธีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองจำนวน 266 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แสดงให้เห็นว่ามีปัญหาและความจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรที่สำคัญ 4 เรื่องตามลำดับ คือ วิธีการและแนวทางการดูแลเยาวชน ให้ปลอดยาเสพติด การสร้างครอบครัวอบอุ่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแล เยาวชนให้ปลอดยาเสพติด และต้องการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³ อาจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การพัฒนาหลักสูตรนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งประกอบด้วย 1) ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาในหลักสูตร มี 4 เรื่อง คือ ความรู้เรื่องยาเสพติด การดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด การป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนโดยการป้องกันทางสังคม และการสร้างสายสัมพันธ์ในครอบครัว เนื้อหาแต่ละเรื่องประกอบด้วย จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเนื้อหา เทคนิคการฝึกอบรม สื่อ/อุปกรณ์การฝึกอบรม เวลาและการประเมินผล และผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นโดยผู้รอบรู้เฉพาะทางจำนวน 9 คน พบว่า มีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมากถึงมากที่สุด แล้วนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมให้สมบูรณ์พร้อมนำไปทดลองใช้และใช้จริงได้ต่อไป

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชน ยาเสพติด

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the problems and needs on training course development and to develop the training course on youth carefree drug addiction for the parents of Matthayomsuksa 3 students, Suratthani School, Surat Thani Province. The study was divided into 2 steps.

The study consisted of 266 participants. Data were collected by using questionnaire. The results showed that there were needs to attend the training courses in 4 aspects, namely the method and guideline taking care of the youth free drug addiction, warm family creation, parents' participation in taking care of the youth free drug addiction including understanding about addiction.

Development of a course framework was based on data from step 1 consisting of 1) the problems and the needs in developing the course 2) the purposes of the course 3) the contents in the course with 4 aspects, namely the knowledge on addiction, prevention of drug addiction in the youth group by social protection, and building the relationship within family. In content of each

aspect would consist of behavior purpose, subject contents, training technique, training media / equipment, time and evaluation. The course was evaluated by 9 specialists and found that the training course was appropriate to use at the high level.

Keywords : Training course on youth, Drug addiction

บทนำ

ปัญหา ยาเสพติดในประเทศไทยเป็นปัญหาที่สำคัญและทวีความรุนแรงมากขึ้น เพราะเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อประเทศชาติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมหลายระดับ โดยเฉพาะการทำลายทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนที่ด้อยหรือไร้คุณค่า การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีทั้งในเขตเมืองกรุงเทพมหานคร และแพร่ระบาดไปในเขตชนบททั่วทุกจังหวัด โดยเฉพาะปัญหาการใช้ยากระตุ้นประสาทจำพวก แอมเฟตามีนหรือ ยาบ้า ซึ่งเป็นยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดรวดเร็วและกว้างขวาง เนื่องจากผลิตได้ง่ายและให้ผลตอบแทนสูง จึงจูงใจให้มีผู้ผลิตและผู้ค้ายาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยาประเภทนี้ยังมีตลาดในประเทศเป็นตลาดรองรับหลักและเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ครอบคลุมในทุกสาขาอาชีพ และทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ประกอบกับประชาชนอีกจำนวนมากที่ไม่รู้ไม่เข้าใจและไม่ตระหนักถึงโทษภัยของยาเสพติดอย่างชัดเจน เช่น มีความเชื่อว่ายาบ้าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้จริงในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ทั้งกลุ่มผู้ขับซึ่รถบรรทุกและรถโดยสาร กลุ่มชาวไร่ ชาวนา ชาวประมง และแรงงานแบกหาม โดยเห็นว่ายาบ้าจะทำให้มีกำลังขานทานมากขึ้น สามารถเพิ่มรายได้จากการทำงานสูงขึ้นตามไปด้วย

การแพร่ระบาดของยาเสพติดของสังคมไทยถือเป็นปัญหาที่วิกฤตมากที่สุดปัญหาหนึ่ง โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากผลการจับกุมผู้กระทำความผิดคดียาบ้าเป็นสัดส่วนสูงกว่าการจับกุมคดียาเสพติดประเภทอื่น โดยในปี 2556 มีจำนวน 245,555 คดี ผู้ต้องหา 259,641 คน จำแนกเป็น คดียาบ้า 201,214 คดี ของกลาง 128.04 ล้านเม็ด ไร่ 15,214 คดี ของกลาง 1,401.07 กิโลกรัม เฮโรอีน 986 คดี ของกลาง 784.67 กิโลกรัม โคเคน 51 คดี ของกลาง 69.80 กิโลกรัม กัญชาแห้ง 14,639 คดี ของกลาง 26,668.50 กิโลกรัม และ พืชกระท่อม 10,217 คดี ของกลาง 33,820.70 กิโลกรัม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสถิติ

ผลการจับกุมในปี 2555 พบว่า สถานการณ์ยาเสพติดในภาพรวมมีระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวยาเสพติดที่สำคัญยังคงอยู่ในกลุ่มเดิม คือ ยาบ้า ไอซ์ เฮโรอีน โคเคน และ กัญชาแห้ง แต่เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนปริมาณของกลางเปรียบเทียบปี 2555 กับปี 2556 พบว่าตัวยาที่มีจำนวนคดี และปริมาณของกลางเพิ่มขึ้น คือ ยาบ้า เฮโรอีน กัญชาแห้ง และ พืชกระท่อม โดยเฉพาะเฮโรอีน มีปริมาณของกลางเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2556)

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ในฐานะเป็นหน่วยยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ มีบทบาทในการให้ข้อเสนอ การแก้ไขปัญหายาเสพติด และรายงานข้อมูลการข่าวยาเสพติดให้กับทุกรัฐบาล รวมถึง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อกำหนดนโยบายในระดับชาติ ซึ่งเป็นบทบาทที่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้ปฏิบัติมาโดยตลอด และตามที่ คสช. มีคำสั่ง ที่ 41/2557 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2557 ซึ่งเป็นคำสั่งที่มีเจตนารมณ์ในการมุ่งแก้ไขปัญหายาเสพติด และได้รับการขานรับจากสังคมอย่างมากมายที่หวังให้ปัญหายาเสพติดลดลงและหมดไปได้อย่างยั่งยืน ในส่วนของสำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้กำหนดมาตรการขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหายาเสพติด 5 มาตรการ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติการในระยะสั้น โดยหวังผล ภายใน 3 เดือน เพื่อนำเสนอต่อ คสช. คือ

1. มาตรการควบคุมแนวชายแดน เป็นการปฏิบัติการควบคุมตามแนวชายแดน การสกัดกั้นยาเสพติด การตั้งด่านตรวจด่านสกัด การสืบค้นตรวจจับและทำลาย เครือข่ายการค้าตามแนวชายแดน

2. มาตรการควบคุมเจ้าหน้าที่รัฐมิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นการควบคุมปัจจัยการสนับสนุน คຸ້มครองให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นโดยให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งชี้แจง เน้นย้ำ และควบคุมมิให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดเข้าไปเกี่ยวข้องกับโดยเด็ดขาด หากพบจะดำเนินการสั่งให้ออกโดยทันที ก่อนตั้งกรรมการสอบสวนตามขั้นตอน

3. มาตรการควบคุมการค้า ในเรือนจำ เป็นการตรวจจรรยาการค้ารายสำคัญ จากเรือนจำสุราษฎร์นอก โดยนำผู้ต้องขังรายสำคัญมาก ที่มีพฤติการณ์ค้ายาเสพติด จากเรือนจำทั่วประเทศ 400 คน เข้าควบคุมในแดน 6 เรือนจำความมั่นคงสูงเขาบิน จังหวัดราชบุรี เพื่อควบคุมและตัดวงจรการค้าในเรือนจำ และเสริมประสิทธิภาพการคุมขังให้เข้มงวดสูงสุด

4. มาตรการควบคุมพื้นที่การค้าฯ รุนแรง เป็นการควบคุมและตัดวงจรการค้า โดยจัดให้มีการบูรณาการร่วมกันดำเนินการสืบสวนปราบปราม โดยการปิดล้อม ตรวจสอบ จับกุม ขยายผล และยึดอายัดทรัพย์สินทุกคดี รวมทั้งลดความเดือดร้อนของประชาชนด้วยการดำเนินการต่อข้อร้องเรียน ทั้งนี้ทุกจังหวัดต้องลดความรุนแรงของปัญหาให้ได้โดยเร็ว และให้มีการบังคับโทษสูงที่สุด สำหรับนักโทษรายสำคัญมาก ที่ยังคงมีพฤติการณ์ค้ายาเสพติด ในเรือนจำอยู่

5. มาตรการควบคุมพื้นที่เสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง เป็นการปฏิบัติการให้ทุกจังหวัด มีกองกำลังทั้งหน่วยพลเรือน ตำรวจ และทหาร รับผิดชอบปฏิบัติการเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยงในพื้นที่ และดำเนินการด้านข้อมูลการข่าว เร่งดำเนินการลดจำนวนผู้เสพด้วยการบำบัดฯ โดยยึดหลักคุณภาพ สร้างภูมิคุ้มกันทั้งในและนอกสถานศึกษา รวมถึงในชุมชนและครอบครัว เพื่อควบคุมป้องกันมิให้มีผู้เสพยาใหม่เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังจัดให้มีศูนย์ควบคุมและสอบถามบุคคลด้านยาเสพติด (ศคส.) เพื่อหาข่าวข้อมูล ปรับพฤติกรรม และเฝ้าติดตามพฤติกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดคาดหวังว่าภายในระยะเวลา 3 เดือน ผลสัมฤทธิ์จากการปฏิบัติการตามมาตรการที่ต้องเกิดขึ้น คือ 1) ปัญหายาเสพติดในภาพรวมต้องลดลงและควบคุมได้อย่างชัดเจน 2) ผู้ค้า และผู้เสพยา ต้องถูกดำเนินการอย่างเหมาะสมและมีจำนวนลดลง 3) ปริมาณยาเสพติดต้องลดลงอย่างเห็นได้ชัดและไม่แพร่หลายโดยประเมินผลจากราคายาเสพติด 4) สังคมต้องมีความปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด 5) ความพึงพอใจจากสังคมต่อปัญหายาเสพติด ต้องอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจ และ 6) ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องบูรณาการการปฏิบัติในทุกมิติให้มีประสิทธิภาพ

ในส่วนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้น จากสถิติผลการจับกุมคดียาบ้าพบว่า มีการจับกุม 4,443 คดี จำนวนผู้ต้องหา 4,653 คน ได้ของกลาง 55.07 กิโลกรัม (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2556) สำหรับสาเหตุที่สำคัญก่อให้เกิดปัญหายาเสพติดพบว่า มาจาก 4 สาเหตุหลัก คือ 1) สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 2) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลทั้งผู้เสพยาและผู้ขาย 3) การบังคับใช้กฎหมายอ่อนแอ และ 4) สถาบันทางสังคมอ่อนแอทั้งสถาบันครอบครัว สถาบัน

การศึกษา สถาบันศาสนา และอื่นๆ ไม่ได้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่และถูกต้องสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้นำไปสู่วังวนของปัญหาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกำลังของประเทศได้มีปัญหารองนี้รุนแรงขึ้นมาก ดังนั้นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหและป้องกันปัญหาเสพติดได้ดี คือ ครอบครัวโดยเฉพาะผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ดูแลเยาวชนอย่างใกล้ชิดและมีบทบาทสำคัญยิ่งในกระบวนการดูแลอบรมกล่อมเกลாதงสังคม (Socialization) ที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และพฤติกรรมต่างๆ ของเยาวชนมากที่สุดสถาบันหนึ่ง

จากสภาพปัญหาเสพติดในสังคมไทยที่มีความรุนแรงและแพร่ระบาดไปสู่คนทุกกลุ่ม ทุกเพศ และทุกวัย โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ และจากผลงานวิจัยแนวคิดในการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนที่เชื่อว่า หากพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความรู้พื้นฐานเบื้องต้นในการป้องกันบุตรหลานของตนเองมิให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และเพื่อหาว่าบุตรหลานของตนเองเข้าไปยุ่งเกี่ยวจะสามารถแก้ปัญหได้อย่างไรแล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครองก็จะเป็นผู้ล่อมรักให้ครอบครัวล่อมรั้วป้องกันยาเสพติดได้ ด้วยความคิดและความเชื่อดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนในปัจจุบันมีข้อมูลชี้ชัดว่าได้เข้าไปมีปัญหารองยาเสพติดทั้งเป็นผู้เสพและผู้จำหน่าย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจและเห็นว่าแนวทางหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนที่ดีที่สุดคือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ด้วยข้อมูลและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องศึกษาการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการดูแลเยาวชนให้ปลอดยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองโดยศึกษาปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียน โดยคาดหวังว่าผู้ปกครองนักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมโดยหลักสูตรนี้จะมีความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะที่ดีในการดูแลเยาวชนให้ปลอดยาเสพติดได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

ความสำคัญ

1. ทราบปัญหาและความจำเป็นในการฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
2. ได้หลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
3. สามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ไปใช้ทดลองและใช้จริงต่อไปได้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานหรือผู้ที่อยู่ในการอุปการะที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี จำนวน 885 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 266 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอแกนที่ค่าความเชื่อมั่น 0.95 (สุนทร พูนเอียด, 2545 : 112) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling : SRS) แบบจับฉลากไม่ใส่คืน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัย แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้ขอคำแนะนำจากผู้มีความรู้ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบทดสอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการฝึกอบรมในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ ตามแบบวัดเจตคติของ Likert คือ ความต้องการฝึกอบรมระดับมากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อความต้องการฝึกอบรมเรื่องการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 266 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการ 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 การสร้างโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาจากภาคสนามมาใช้กำหนดเป็นปัญหาและความจำเป็น กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกำหนดหน่วยการอบรม

2.2 การประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การประเมินโครงร่างหลักสูตรเป็นการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พัฒนาขึ้นโดยผู้รอบรู้เฉพาะทาง (Subject Matter Specialist : SMS) เพื่อตรวจสอบประเมินและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการ

2.3 การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร โดยนำข้อมูลจากผลการประเมินโครงสร้างหลักสูตรมาเป็นหลักเกณฑ์ในการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร ได้หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาภาคสนาม พบดังนี้

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 266 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41 - 50 ปี เป็นข้าราชการ มีรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในชุมชน

1.2 ระดับความต้องการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ข้อมูลเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดในระดับมากที่สุด 4 เรื่องเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) วิธีการและแนวทางการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด 3) การสร้างครอบครัวอบอุ่นเพื่อให้เยาวชนปลอดภัยจากยาเสพติด และ 4) ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด ส่วนผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาพบว่า ประเด็นที่สำคัญ คือ 1) ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดในเรื่องประเภทและผลจากการเสพยาเสพติดแต่ละประเภทวิธีการบำบัดรักษา 2) การใช้กฎหมายที่เคร่งครัด 3) วิธีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการป้องกันการเสพยาเสพติดของเยาวชน 4) การสร้างครอบครัวอบอุ่น 5) พฤติกรรมต้นแบบของพ่อแม่ที่สามารถป้องกันยาเสพติด 6) การพัฒนากายและทางใจของเยาวชนแต่ละวัย 7) การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองให้ดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด การสังเกตพฤติกรรมของผู้เสพยาเสพติด และ 8) วิธีการดูแลกายและใจของเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบดังนี้

2.1 การสร้างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี โดยมีองค์ประกอบดังนี้

2.1.1 ปัญหาและความจำเป็น กำหนดขึ้นจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและผลการศึกษาคณะสนทนากับพบว่า แนวโน้มการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งประเภทของยาและผู้เสพ โดยเฉพาะได้ขยายเข้าสู่กลุ่มเยาวชนที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน และเมื่อสอบถามผู้ปกครองของนักเรียนพบว่า มีความต้องการฝึกอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด การแพร่ระบาดของยาเสพติด การป้องกันยาเสพติดโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในปกครองของตนเอง เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลเหล่านี้มาประมวลกำหนดเป็นปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร

2.1.2 จุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีมีทักษะในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดและสามารถนำความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในชีวิตจริง

2.1.3 เนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) ความรู้เรื่องยาเสพติด 2) การดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด 3) การป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนโดยการป้องกันทางสังคม และ 4) การสร้างสายสัมพันธ์ในครอบครัว โดยในแต่ละเรื่องจะประกอบด้วยจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชา เทคนิคการฝึกอบรมสื่อ/อุปกรณ์การฝึกอบรม เวลา และการประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

2.2 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัยได้นำโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมฯ ที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้รอบรู้เฉพาะทาง (Subject Matter Specialist : SMS) จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของหลักสูตรฯ แล้วนำผลประเมินมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมฯ มีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมากถึงมากที่สุด โดยพบระดับปานกลางเพียง 1 ประเด็น คือ เวลาในการอบรมมีน้อยไป

2.3 ผลการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรผู้วิจัยได้นำผลจากการประเมินและข้อเสนอแนะของผู้รอบรู้เฉพาะทางที่ได้แนะนำและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรให้

สมบูรณ์ขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมฯ ให้สมบูรณ์ก่อนจะนำไปใช้ทดลองหรือใช้จริงต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัญหาและความจำเป็นในการฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

1.1 ผลการศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ที่พบว่า โดยรวมมีความต้องการฝึกอบรมในระดับมากใน 4 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด การสร้างครอบครัวอบอุ่นเพื่อให้เยาวชนปลอดภัยจากยาเสพติด และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด

จากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ กัญญา ริญาพันธ์ (2554 : 98) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด ของเยาวชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เยาวชนมีความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่อง การสร้างแนวทางการปฏิบัติให้ห่างไกลยาเสพติด การวางแผนป้องกันยาเสพติด ความรู้เรื่องยาเสพติด และเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในระดับมากที่สุดถึงระดับมาก เรียงตามลำดับทุกประเด็น จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนเองมีความตระหนักและต้องการที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด

ผลการศึกษาของ วิเชียร สุวรรณสิทธิ์ (2553 : 93) ที่ศึกษาเรื่อง พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดชุมพร ซึ่งพบว่า ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดชุมพร ก่อนได้รับการปล่อยตัวนักโทษในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 175 คน มีความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะในการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดใน 4 เรื่องคือ ความรู้เรื่องยาเสพติด ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วม

ในการป้องกันยาเสพติด ความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติด และความรู้เรื่องการพัฒนาตน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามลำดับ จากผลการศึกษาจะสะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินการ เพื่อให้ปลอดจากยาเสพติดผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้เรื่องยาเสพติด การป้องกัน ยาเสพติดและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน (ชำนาญ วรธยาภกุล, 2548) ในการป้องกันไม่ให้เยาวชนในปกครองหรือในครอบครัวของตนติดยาเสพติด ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นมากที่สถาบันครอบครัว จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน ยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน และจากการศึกษาหลายเรื่องพบว่า ปัญหาการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดสาเหตุมาจากปัญหาครอบครัว (อุทัยศรี แสงคล้อย, 2549 : 30)

ผลการศึกษาของ บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และคณะ (2540) ครอบครัวมีบทบาท สำคัญในการปลูกฝังค่านิยม และเจตคติต่อต้านยาเสพติดแก่สมาชิก ในครอบครัวอยู่ตลอดเวลา ครอบครัวมีส่วนสำคัญที่ทำให้สมาชิกในครอบครัวตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด ซึ่งจะ ทำให้เยาวชนหลีกเลี่ยงการเสพติดในที่สุด นอกจากนี้ผลการศึกษาของ อุทัยศรี แสงคล้อย (2549) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูต่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน มัธยมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ครูที่ผ่านการอบรมเรื่องปัญหายาเสพติดส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดการสัมมนาร่วมกับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และสมาชิกในชุมชน จากข้อมูลนี้ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับสำนักงานพัฒนาการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวง ยุติธรรม (2553 : 2) ซึ่งได้เสนอแนวคิดไว้ว่า ครอบครัวถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลหรือ ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวเข้าสู่วงจรของปัญหายาเสพติด ทั้งนี้จากการศึกษาเยาวชน ในสถานพินิจ มีความแตกต่างกัน ครอบครัวของเยาวชนทั่วไปในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้าน การสนับสนุน และช่วยเหลือด้านการเรียน การได้รับคำปรึกษาหารือหรือคำแนะนำจาก ผู้ปกครอง การมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนของครอบครัว การได้รับความรัก และการสนับสนุน ที่ดี จากครอบครัว ฯลฯ จึงเห็นได้ว่าเยาวชนที่ประสบปัญหากับยาเสพติดส่วนหนึ่งมากจาก การขาดพลังของครอบครัวที่คอยดูแลสมาชิกภายในครอบครัวให้ห่างไกลยาเสพติด ดังนั้น การสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ลูกหลานหรือสมาชิก ภายในครอบครัวสามารถพ้นภัยจากยาเสพติดได้ สแตนเลย์ (Stanley 1989) ศึกษา องค์ประกอบด้านเพื่อน โรงเรียน ครอบครัว และศาสนา ว่ามีผลต่อการใช้สารเสพติดหรือไม่ใช้สารเสพติด พบว่า องค์ประกอบของเพื่อนๆ โรงเรียน และครอบครัวที่ใช้สารเสพติด เช่น การคบเพื่อนที่เป็นนักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความล้มเหลวทางหลักสูตร ความผิด

หลังจากการสอบประจำภาค การตีพิมพ์เครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ของพ่อแม่ มีผลทางบวกต่อการใช้สารเสพติด บุหรี่ แอลกอฮอล์ และสารเสพติดประเภทอื่นๆ

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี พัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด เป็นประการสำคัญ การดำเนินการพัฒนาขึ้นขั้นตอนตามหลักการกระบวนการและวิธีการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมโดยทั่วไป 6 ขั้นตอน คือ 1) ปัญหาและความจำเป็นตามข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการศึกษาภาคสนาม 2) วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับปัญหาความจำเป็นและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม 5) สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมแต่ละเรื่อง และ 6) การประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเป็น 3 ขั้นตอนย่อยตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลน จังหวัดระนอง ของ อภิชัย เอกวานากุล (2544 : 218) คือ 1) การสร้างโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม 2) การประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม และ 3) ปรับปรุงโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์

จากการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ดังกล่าว ได้โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมและเมื่อนำโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้รอบรู้เฉพาะทาง (Subject Matter Specialist : SMS) จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมผลการประเมิน พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมฯ มีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมากถึงมากที่สุด ยกเว้นเรื่องเวลาในการฝึกอบรม เรื่องการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด และการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน โดยการป้องกันทางสังคมผลการประเมินความเหมาะสมระดับปานกลาง โดยผู้รอบรู้พบว่า ทั้ง 2 เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญและเป็นหัวใจของหลักสูตรการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น จึงควรมีเวลาในการฝึกอบรมมากกว่าที่กำหนด ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลนี้มาใช้ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าว จึงอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดประเด็นและองค์ประกอบต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหลักสูตร เช่น แนวคิดการพัฒนา

หลักสูตรของ Tylor (อ้างถึงใน สุนทร พูนเอียด, 2542 : 90) ที่ได้เสนอคำถามในการพัฒนาหลักสูตรไว้ 4 ประการ คือ 1) มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่จะให้ผู้เข้าฝึกอบรม 2) มีการจัดประสบการณ์อะไรบ้างให้ผู้เรียนที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนด 3) จะจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างไรจึงจะทำให้กระบวนการฝึกอบรมตามกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) จะประเมินผลประสิทธิภาพของประสบการณ์ที่จัดขึ้นให้แก่ผู้เข้าฝึกอบรมอย่างไร และจะใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสินการบรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ จากคำถามข้างต้นผู้วิจัยจึงได้นำมาประยุกต์ใช้เป็นขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของ อรุณ รักธรรม ดังกล่าวข้างต้น และกำหนดองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมในแต่ละแผนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้ 1) ชื่อเรื่อง (ประเด็นหลัก) 2) จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม 3) เนื้อหา 4) เทคนิค/กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม 6) เวลาในการฝึกอบรม และ 7) การประเมินผล ในส่วนของการประเมินโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้หลักการประเมินของ อารัง บัวศรี (2542 : 324) ที่กำหนดไว้ว่า การประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรกเมื่อสร้างหลักสูตรเสร็จ ระยะที่สองเป็นช่วงระหว่างการจัดการเรียนการสอน และระยะสุดท้ายคือหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนตามหลักสูตร สำหรับขั้นตอนและวิธีการประเมินหลักสูตรได้ประยุกต์ใช้วิธีการของ พิสนุ พงศ์ศรี (2549 : 134) ในขั้นตอนที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์แผนปฏิบัติการฝึกอบรม ทั้งเนื้อหาและองค์ประกอบของแผนปฏิบัติการ โดยออกแบบเครื่องมือ เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ และใช้สถิติวิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผลการประเมินพบว่าผู้รอบรู้เฉพาะทางมีความเห็นสอดคล้องเป็นเอกฉันท์ (Consensus) พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการประเมินทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้และใช้จริงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดและได้หลักสูตรฝึกอบรมที่สมบูรณ์พร้อมนำไปทดลองและใช้จริงต่อไปได้ จากการดำเนินการและผลวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยมีประเด็นในการเสนอแนะ 2 ประเด็นหลัก คือ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1.1 จากผลการวิจัยเอกสารพบว่า การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมไทยเพิ่มขึ้นทั้งชนิด ประเภทของยาเสพติด และกลุ่มผู้ติดยาโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องกับเยาวชนโดยตรงทั้งระดับครอบครัว ผู้ปกครอง โรงเรียน ครู - อาจารย์และชุมชน ควรได้ร่วมมือกันกำหนดมาตรการในการแก้ไขและป้องกันยาเสพติด

1.1.2 จากผลการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจาก 266 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีขึ้นไป ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการและฐานะเศรษฐกิจดี การจัดหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญ แต่การให้การศึกษาดูแลผ่านการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ ให้ทั่วถึงและบ่อยๆ ขึ้นน่าจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะให้ความรู้ การแก้ไขและการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน หรือเป็นภูมิคุ้มกันมิให้ประชากรทุกเพศ และกลุ่มอายุหันไปใช้ยาเสพติดได้ ดังนั้น จึงเป็นแนวทางที่ควรสนับสนุนให้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

1.1.3 จากผลงานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีหลายชิ้นยืนยันตรงกันว่า สถาบันครอบครัวจะเป็นภูมิคุ้มกันให้เยาวชนและสมาชิกในครอบครัวปลอดภัยจากยาเสพติด ดังนั้น จึงควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาให้เกิดครอบครัวอบอุ่นและเข้มแข็งขึ้นทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนบท

1.1.4 จากผลการวิจัยที่เป็นข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้การป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนมีประสิทธิภาพโดยการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนโดยเฉพาะ ดังนั้น จึงควรจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองป้องกันยาเสพติดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

2.1 หน่วยงานที่ควรนำหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้คือ โรงเรียนต่างๆ ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพราะหน่วยงานเหล่านี้มีโรงเรียนในสังกัดและมีหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และแก้ไขและป้องกันยาเสพติดโดยตรงอยู่แล้ว

2.2 การนำหลักสูตรไปทดลองใช้และใช้จริงผู้ใช้ควรคำนึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

2.2.1 การดำเนินการฝึกอบรมควรคำนึงถึงแผนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ แต่ละประเด็นที่กำหนดไว้ในหลักสูตรฯ ทั้งนี้อาจจะยืดหยุ่นได้ตามลักษณะของผู้เข้าฝึกอบรมและบริบทที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

2.2.2 การดำเนินการฝึกอบรมควรเน้นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการเรียนรู้จากกิจกรรมที่จัดให้ และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้าฝึกอบรม โดยมีวิทยากรคอยอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนด

2.2.3 ด้วยหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดที่พัฒนาขึ้น มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกันหลายหน่วยงาน ดังนั้นในกระบวนการใช้หลักสูตรควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ เหล่านั้นมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการใช้หลักสูตรในการพัฒนาผู้ปกครอง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรวิจัยเรื่อง การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี เพื่อให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้มีการทดลองใช้และยืนยันประสิทธิภาพของหลักสูตรได้

3.2 ควรวิจัยเรื่อง การสร้างพลังครอบครัวป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ทั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้มีการต่อยอดและครอบคลุมถึงครอบครัวมิใช่เฉพาะผู้ปกครองของเยาวชนเท่านั้น

3.3 ควรวิจัยเรื่อง พัฒนาการมีส่วนร่วมการแก้ไขและป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนขององค์กรชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนเป็นรู้ในการแก้ไขและป้องกันยาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา ธิยาพันธ์. (2554). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ยาเสพติดของเยาวชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านล้อง อำเภอยะยงสะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชำนาญ วรรณยางกูร. (2538). นโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาเด็กใช้สารเสพติด ศึกษาเฉพาะกรณีของเด็กวัยรุ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- วิเชียร สุวรรณสิทธิ์. (2553). พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาการมีส่วนร่วมป้องกัน ยาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2553). ผลการปราบปรามยาเสพติด ทั่วประเทศประจำปี 2553. กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2556). ผลการปราบปรามยาเสพติด ทั่วประเทศประจำปี 2556. กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม.
- สุนทร พูนเอียด. (2545). ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์. สุราษฎร์ธานี : สถาบันราชภัฏ สุราษฎร์ธานี.
- อุทัยศรี แสงคล้าย. (2549). การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการป้องกันแก้ไขปัญหา แอมเฟตามีน (ยาบ้า) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษาเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี. ปรียญานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิชัย เอกวานากุล. (2544). การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของแกนนำ ชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Stanley, G. A. (1989). The Impact of Peer, School, Family, and Religion Factor upon Adolescent Drug Use. Research Abstracts International.

